

lachte hij nog om de beschuldiging, dat de kerkelijke brand was aangestoken om de V.U. kansen te geven. Als goed Hervormd man, die niet met de Doleantie meeding, meende hij de V.U. te kunnen blijven dienen. Maar twee jaar later bedankte hij om de kerkelijke kwestie. Dit geval staat niet op zichzelf. We wezen er reeds op, dat het ledental in 1886 en 1887 nog steeg, maar daarna ging dalen. Deels is dat misschien toe te schrijven aan een soort administratieve traagheid: men wil wel bedanken, maar het komt niet altijd dadelijk tot de daad; deels is deze stijging te verklaren uit het feit, dat men kerk en universiteit nog wist te scheiden en dat de afkeer van bepaalde personen en richtingen nog niet zo groot was, dat men V.U. en Doleantie ging identificeren.

Met Ds Felix verliet één der trouwste en eerste strijders de gelederen der V.U. Als president-curator had hij in de Nieuwe Kerk te Amsterdam in 1880 de openingsplechtigheid verricht. In Friesland eerst, in Utrecht later had hij met zijn grote wijsheid de zaak der Vrije Universiteit georganiseerd. Met grote droefheid, zonder enig verwijt, zag de V.U. ook deze voortrekker gaan.

En in de toch al zo kleine kring van professoren meende Dr Hoedemaker 1 Januari 1888 niet te mogen blijven. *Een man met groot talent, met diep inzicht, met fijne opmerkingsgaven, met warmte van gemoed, met een belangstelling, die zich uitstreckte tot zóóveel verschillends . . .*, zei Kuyper diep-bedroefd bij dit vertrek. De vereerde Hoedemaker, hoogleraar sinds de stichting, zou zich van nu aan tegen de V.U. gaan keren.

De moeilijkheden bij het onderwijs werden door dit alles nog groter. Nog vóór de Doleantie was Professor Dilloo naar Duitsland teruggekeerd. Zijn theologische opvattingen hadden moeilijkheden gegeven en wel was door het optreden van directeurs hierin enige klaarheid gekomen, maar het bleek toch wel, dat deze Duitser zich temidden der Nederlandse Calvinisten niet thuis voelde. Hij nam een benoeming in Duitsland aan.

In de kleine kring van professoren bleven dus twee plaatsen onbezet. In 1888 moesten drie faculteiten tezamen met zes hoogleraren werken, terwijl er minstens achttien nodig waren om vergelijking met de andere universiteiten te kunnen doorstaan. Maar ook hier zegenvierde hetzelfde geloof, dat tot de oprichting had geleid. En toch zagen deze mannen zo goed de kleinheid en bekrompenheid der V.U.: *Vier machtige universiteiten staan tegen ons over, elk met vijf*